

Yiyiniz içiniz ancak israf etmeyiniz (Araf 31)

Banu Atabay'ın lezzetler.com Yemek Tarifleri Sitesi

TÜRKİYE'DE İLK FOTOĞRAFÇILAR

Orhan ÖZDEN (Foto ÖZDEN) Ankara 2008

Fotoğraf, ışığın optik cihazlarla ve kimyasal maddelerle herhangi bir nesneyi olduğu gibi görüntüleme sanatıdır. İnsanlar, çok eski çağlardan beri küçük bir delikten ufak bir karanlık oda yardımıyla görüntü elde etmeyi biliyorlardı. 1550 yılında CARDAN bu deliği biraz daha genişleterek önüne bir mercekle koyup daha net bir görüntü elde etmeyi başardı.

Daha sonraki yıllarda bu görüntüyü bir yere tespit edebilmek gayreti başladı. İlk fotoğraf uzun çalışmalarından sonra 1827 yılında NİCEPHORE NİEPCE tarafından bir duyarlı tabakaya sekiz saat poz vererek gerçekleştirildi. Ancak bu buluş bütün işleri halletmiş sayılmazdı, daha ve mükemmel neticeler alabilme çabaları hala devam etmektedir.

Türkiye'de ilk fotoğrafhaneyi 1856 yılında RABAC adlı bir Alman açtı. Müslümanlığın fotoğrafı günah saymasından dolayı fotoğrafçılıkla hep gayrimüslimler uğraşırlardı, bu yüzden Türkiye'de ilk fotoğrafhaneler Avrupa'dan gelen diğer ulusların halkından olanlar veya Türkiye'ye gelen göçmenler tarafından açılmaktaydı. Ankara'da ilk fotoğrafhaneye açanlar: Turhan Atabay (Foto Şehir), Baba namıyla anılan Adil Bey, İzmir'den gelen Rasim Ar (Foto Ar), Remzi Tezel (Foto Hilal), Nevzat Atar (Foto Ege), Ahmet Refik Sümer (Foto Sümer), Naim Gören (Ferit İbrahim Bey'in oğlu Ankara Küçükesat semtindeki Naimbey durağı onun adıyla anılmaktadır), Mahir Yener (Foto Aile), Fazıl Berki, Niyazi Çovaş, Hakkı Agfocular (Foto Spor), Zeki Arman (Foto Arman), Sedat Silahtaroglu (Foto Arsel), Yedeksubaylığında Büyük ATATÜRK'ün maliyetinde bulunan Etem Tem (Foto Etem), (Atamızın Kocatepe'deki tarihi fotoğrafını çeken), Fikret Kaftanoğlu (Foto Görçek), Rıdvan Kırmacı (Foto Rıdvan), Kemal Bilgütay (Foto İpek), Osman Darcan (Foto Osman) ve Şinasi Barutçu Ankara'nın hemen ilk akla gelen en eski ve çok tanınmış fotoğrafçılarıdır.

İstanbul'da ilk fotoğrafhaneye açanlar: George ve Wichen kardeşlerin açtıkları fotoğrafhaneden sonra Abdullah Biraderler (Foto Abdullah Fres) adıyla kurulan fotoğrafhaneyi devam ettirdiler. Paul Tarkul Febüs; Nicola Andronomos (önce Beyazıt sonra Tokatlıyan karşısında) ve Jacques İskender'in devren aldığı Foto Sabah firmasını devam ettirdi. Daha sonra 1910 yılında Çağaloğlu'nda Rahmizade Bahaeddin Bey Resna adlı fotoğrafhaneyi ve Ferid İbrahim Bey de Sirkeci de açtı. Sonraları 1918'de Rus asıllı Kanzler ve Polonya asıllı Waynberg, Foto Turan (1925), Foto Türk, Foto Rekor (Vahit Bey), Kerim Bıçakçı, Rıza Tuncay (sonra Ankara'da), Selahaddin Üzmen (sonra Ankara'da) İstanbul'da fotoğrafhaneyi ilk açanlardır.

İzmir'de ilk Fotoğrafhaneye açanlar: Hamza Rüstem, Foto Kemal, sinemacı ve fotoğrafçı Vehbi Bey, Fikri Göksay, Mustafa Subutay (sonra Ankara'da) İzmir'in ilk fotoğrafçılarıdır.

Adana'da ilk fotoğrafhaneye açanlar: Ekrem Karayel (Foto Ekrem-sonra Konya'da), Gaston Mızrahi (Foto Rekor). Musa Gaspıralı (Foto Musa) Adana'nın ilk fotoğrafçıları olarak bilinir.

Yukarıda isimlerini ve tespit edebildiğim kadar sıfatlarını saymağa çalıştığım Türkiye'nin dört büyük ilinin ilk fotoğraf ustalarını bu vesileyle anmayı 45 yıl hizmet verdiğim fotoğrafçılık mesleği adına bir vazife bildim. Bu arada isimleri aklıma gelmeyen veya isimlerini tespit edemediğim diğer büyüklerimden özür diler, ebediyete intikal edenlerini rahmetle anar ve hayatta olanlarına saygıyla sağlıklı uzun ömürler dilerim.